

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 23 kwietnia 2024 r.

P-1.4131.106.2024.AA

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688)

stwierdzam nieważność

punktu 3 (Cel operacyjny nr 4) zamieszczonego w Rozdziale VI „Cele, zadania i realizatorzy programu” Załącznika do uchwały Nr LXV/514/2024 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chojna na lata 2024 – 2026, w zakresie skrótu: OPS.

Uzasadnienie

W dniu 20 marca 2024 r. Rada Miejska w Chojnie podjęła uchwałę Nr LXV/514/2024 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chojna na lata 2024 – 2026. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 28 marca 2024 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr LXV/514/2024 stanowią, przywołane przez Radę Miejską w Chojnie w podstawie prawnej tego aktu, art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹. Zgodnie z pierwszym ze wskazanych przepisów: *do zadań własnych gminy należy: opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny*. Drugie unormowanie stanowi natomiast, że: *rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny*.

Nie budzi zatem wątpliwości kompetencja organu stanowiącego gminy do podjęcia uchwały w ww. przedmiocie. Warto zwrócić jednak uwagę, że jedną z podstawowych zasad działania organów administracji publicznej jest zasada praworządności, to jest działania tych organów na podstawie i w granicach prawa. Jest to zasada rangi konstytucyjnej (art. 7 Konstytucji RP²), z której wynika w szczególności zakaz wkraczania w kompetencje innego organu władzy publicznej, a tym samym nakaz by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej. W konsekwencji organ władzy publicznej nie może działać bez wyraźnie wskazanej podstawy prawnej,

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.), dalej: ustawa.

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

w przeciwnym przypadku narusza ww. zasadę konstytucyjną³. Organom jednostek samorządu terytorialnego wolno bowiem jedynie to, na co zezwalają przepisy prawa i mogą działać tylko tam i o tyle, o ile prawo je do tego upoważnia⁴.

W ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Chojnie wskazując – w punkcie 3 (Cel operacyjny nr 4) zamieszczonym w Rozdziale VI „ Cele, zadania i realizatorzy programu” Załącznika do uchwały Nr LXV/514/2024 (str. 33 Programu) – że stałe monitorowanie i systematyczna ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej należy do OPS, przekroczyła zakres delegacji ustawowej. Ze strony nr 3 Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chojna na lata 2024 – 2026, w którym przedstawiono wykaz skrótów wynika, że OPS oznacza Ośrodek Pomocy Społecznej, ta zaś jednostka organizacyjna pomocy społecznej jest jednostką gminną (art. 110 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej⁵).

Do zadań własnych powiatu należą, co do zasady, wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy o samorządzie powiatowym⁶ zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - szczegółowo wyliczone w art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z określonymi w art. 181 tej ustawy wyjątkami zaliczonymi do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 180 pkt 2 tego aktu do zadań własnych powiatu należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Niewątpliwie więc to na organach powiatu, nie zaś gminy, spoczywa obowiązek podejmowania działań zmierzających do zorganizowania i prowadzenia pieczy zastępczej.

Zauważyć trzeba, że procedura dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej została unormowana w rozdziale 4 Działu III ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 128 pkt 1 *organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W myśl natomiast art. 135 W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zwany dalej "zespołem", ocenia sytuację umieszczonego dziecka.*

Z cytowanych wyżej przepisów w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że za dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej odpowiedzialny jest organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Takiej oceny dokonuje w przypadku pałcówek wymienionych w art. 135 ustawy, zespół, którego skład określa art. 137. W żadnym przypadku jednakże, za monitorowanie i ocenę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej nie będzie odpowiedzialna jednostka organizacyjna gminy – ośrodek pomocy społecznej.

Reasumując, biorąc pod uwagę przedstawioną powyżej argumentację, stwierdzenie nieważności punktu 3 (Cel operacyjny nr 4) zamieszczonego w Rozdziale VI „ Cele, zadania

³ Por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 marca 2016 r. sygn. akt II OSK 1688/14,

⁴ Komentarz W. Skrzydło „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej”, Zakamycze 1999 rok, str. 15.

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

⁶ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107).

i realizatorzy programu” Załącznika do uchwały Nr LXV/514/2024 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Chojna na lata 2024 – 2026, w zakresie skrótu: OPS, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

I Wicewojewoda Zachodniopomorski
Bartosz Brożyński

.....

Otrzymują:

- 1) Rada Miejska w Chojnie,
- 2) a/a.